

локальних міжпідприємницьких утворень (кластерів, індустріальних парків, промислово-технологічних зон). Саме так можливо уникнути ризику обмеженості формування економічного простору проєкту, що реалізується, певною територією, якщо її ресурси невідповідні масштабам проєкту.

Баченню стратегічного відновлення регіональних промислових систем в Україні бракує довгих промислових ланцюгів всередині країни на основі енерговиробничих циклів, що надавало б краще уявлення про ланки і кінцевий результат – промислову продукцію з максимальною доданою вартістю. Однією з основних частин такого ланцюга може виступати розвиток відновлюваної енергетики та транспортної інфраструктури. А критерієм для старту структурних реформ щодо відновлення промислових галузей – найбільш повна наявність ресурсних можливостей (сировинних, технологічних, трудових). Наприклад, низька енергоемність виробництва відкриває можливості першочергової реконструкції в умовах дефіциту енергії за умови мінімізації воєнних ризиків. Мають бути заплановані і реалізовані заходи політики сприяння розумній спеціалізації промислових комплексів регіонів, у тому числі на основі нових логістичних схем перевезень, будівництва енергетичних потужностей, оновлення виробничо-збутових ланцюгів [3].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Відновлення та реконструкція повоєнної економіки України: наукова доповідь / НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». Київ, 2022. 305 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/12/Vidnovlennja-ta-rekonstrukcja-povojennoji-economiky.pdf>
2. Шелудько Е. І., Завгородня М. Ю. Особливості стратегічного планування для сектору малого та середнього бізнесу. *Економічні перспективи підприємництва: виклики воєнного часу та повоєнної відбудови*: зб. мат-лів VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ірпінь, 31 травня 2024 р.). Ірпінь: Державний податковий університет, 2024. С. 220–223.
3. Підоричева І. Ю., Баш А. С. Смарт-спеціалізація промислових регіонів України: організаційно-економічний супровід. *Економіка промисловості*. 2024. № 2(106). С. 5–28. DOI: 10.15407/econindustry 2024.02.005.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПРИКОРДОННЯ В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Шубалий О. М.

Луцький національний технічний університет, Луцьк (Україна)
e-mail: shubalyi@ukr.net

Війна в Україні принесла значні втрати не лише людського потенціалу, а й колосальні втрати для національного господарства. Адже економіка регіонів Сходу України, які формували основний промисловий потенціал нашої країни, понесла значні втрати як робочої сили, так і виробничої, обслуговуючої та соціальної інфраструктури. В зоні бойових дій вона фактично зруйнована, а на її відбудову

буде потрібно багато років та мобілізації значних фінансових, матеріальних, людських ресурсів.

Водночас важливо, не чекаючи завершення війни, починати формувати необхідний потенціал вказаних ресурсів для забезпечення швидкого повоєнного відновлення зруйнованого. Оскільки в питанні належної компенсації втрат з боку країни-агресора може не бути швидкого вирішення, доцільно залучати міжнародну фінансову допомогу та шукати додаткові резерви для зростання економіки в інших регіонах України, які зазнали менших втрат внаслідок війни.

У питанні підтримки України і надання необхідної гуманітарної, фінансової, матеріальної та військової допомоги одним з найбільших наших партнерів є Республіка Польща. Зокрема, з перших днів повномасштабної війни саме прикордонні з Україною регіони Польщі – Люблінське та Підкарпатське воєводства – прийняли українських біженців, надали їм необхідну допомогу, а надалі виплачували їй соціальні виплати. Також ці регіони є своєрідним логістичним хабом для переміщення військової, гуманітарної та матеріальної допомоги для підтримки економіки й суспільства в Україні.

Прикордонні з Польщею регіони України – Волинська, Львівська, Закарпатська області – також з початком повномасштабної війни відіграють важливе стратегічне значення для майбутнього повоєнного відновлення, зокрема шляхом:

- збереження людського потенціалу (адже в них перебуває значна частина внутрішньо переміщених громадян нашої країни, які змушені були втікати від згубних наслідків війни);

- генерування додаткових доходів до бюджетів усіх рівнів для розвитку національної економіки, зокрема подальшого перерозподілу цих коштів з метою збільшення видатків на оборону і захист нашої країни;

- розвитку бізнесу, зокрема збереження та розвитку релокованих підприємств, які надалі будуть відігравати важливу роль у повоєнному відновленні України;

- розвитку нових суб'єктів господарювання, зокрема для працевлаштування та адаптації до життя у повоєнний час колишніх військових та їхніх сімей;

- розвиток об'єктів військово-промислового комплексу для збільшення власного виробництва сучасної зброї з метою надання гідної відсічі агресору та звільнення усіх загарбаних ним територій нашої країни;

- облаштування транспортної та логістичної інфраструктури для забезпечення збереження у безпечних місцях і поступової передачі в інші регіони України міжнародної гуманітарної допомоги, імпортованих товарів, а з іншого боку, – виконання функцій хабу для забезпечення подальшого експорту вітчизняної продукції АПК та ін.

Тому економіку польсько-українського прикордоння треба розглядати в органічному взаємозв'язку між українськими та польськими прикордонними регіо-

нами для отримання спільних додаткових соціо-еколого-економічних вигод для обох країн у стратегічній перспективі. Дуже важливо, щоб розвиток цього міжнародного регіонального утворення відбувався уже відповідно до сучасних підходів до трансформації економічних систем у напрямі прискорення «зеленого», цифрового та інтелектуального переходу з урахуванням сучасних викликів безпеки для обох країн.

Виконання цього важливого завдання потребуватиме залучення додаткових зарубіжних інвестицій для створення нових високотехнологічних виробництв відповідно до сучасних вимог, розвитку відновлювальної енергетики, розвитку насамперед сфер природничої і технічної освіти та науки тощо. Це дасть змогу надалі, у повоєнний період поширити ці нові знання на всю територію нашої країни, забезпечивши відбудову на сучасній технологічній основі.

Отже, економіка регіонів польсько-українського прикордоння відіграватиме дуже важливу роль для забезпечення повоєнного економічного відновлення України, накопичивши належний виробничий, фінансовий, матеріальний та людський капітал для подальшої передачі на потреби відновлення економіки зруйнованих регіонів Північної, Східної та Південної України, а також Республіки Крим.

Подяка. Дослідження виконано в межах реалізації Проекту Eurizon ID 829: *Structural transformation of the economy of the Polish-Ukrainian borderlands as a response to common challenges of security, green, digital and intellectual transition.* This project has reserved funding from European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No. 871072.